

سیک زندگی و
گفتار استادان
برگزیده

نویسنده:
محمّدعلی گوشا

www.ketab.ir

سرشناسه: رشا، محمدعلی، ۱۳۳۱ -
عنوان و نام پدیدآور: سبک زندگی و گفتار پیشوایان بزرگ / محمدعلی کوشا.
مشخصات نشر: مشهد: به نشر (انتشارات) آستان قدس رضوی، ۱۳۹۶.
مشخصات فیزیکی: ۱۳۹ ص.
فروست: به نشر (انتشارات) آستان قدس رضوی، ۱۳۹۸.
شابک: ۷-۴۶۲۴-۳-۹۷۸۰۹۴۰۳۵۴
وضعیت فهرست نویسی: دارد
یادداشت: کتابنامه: ص. ۳۵۴
موضوع: چهارده معصوم علیهم السلام -- سرگذشتنامه
موضوع: محمد صلی الله علیه و آله، پیامبر اسلام، ۵۳ قبل از هجرت - ۱۱ق. -- سرگذشتنامه
موضوع: Muhammad, Prophet -- Biography
موضوع: Fourteen Innocents of Shiite -- Biography
موضوع: چهارده معصوم علیهم السلام -- احادیث
موضوع: Fourteen Innocents of Shiite -- Hadiths
موضوع: ائمه اثنا عشر -- سرگذشتنامه
موضوع: Imams (Shiites) -- Biography
شناسه افزوده: به نشر (انتشارات) آستان قدس رضوی
Behnashr (Astan Quds Razavi Publications)
رده بندی کنگره: ۱۳۹۶ س۲ ۹ک/۲۳۶
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۵
شماره کتابشناسی ملی: ۴۷۷۸۳۷۹

۲۱۱۸

زندگی و گفتار پیشوایان برگزیده

محمدعلی کوشا

مجله آرا و طراح جلد | پارسا صادقیان

نوبت چاپ | اول ۱۳۹۷

شمارگان | ۱۰۰۰ نسخه

تألیف | رفیعی

چاپ | مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی

شابک | ۹۷۸-۹۶۴-۷۶۲۴-۷

حق چاپ محفوظ است.
به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)

قیمت | ۳۰۰,۰۰۰ ریال

دفتر مرکزی | مشهد: بلوار سجّاد، خیابان میلاد ص.ب. ۹۱۳۷۵/۴۹۶۹

تلفن و دورنگار | ۳۷۶۵۲۰۰۸

دفتر تهران | تلفن و دورنگار | ۸۸۹۶۰۴۶۶

نشانی اینترنتی | www.behnashr.com | پست الکترونیکی | publishing@behnashr.com

۷	پیش‌گفتار
۱۱	پرتوی از زندگی و گفتار حضرت محمد ﷺ
۱۴	اخلاق و سیره پیامبر اکرم ﷺ
۱۸	صفات و ویژگی‌های پیامبر اکرم ﷺ
۱۹	تلاش برای تحقق انسانیت
۲۰	اخلاق فرماندهی
۲۲	حفاقت
۲۳	آداب معاشرت
۲۳	بخشایش و گذشت
۲۴	حرم قانعیت
۲۶	احترام افکار عمومی
۳۰	سخنانی پیامبر اکرم ﷺ
۵۵	پرتوی از زندگی و گفتار حضرت فاطمه زهرا ﷺ
۵۹	دانش‌اندوزی فاطمه ﷺ
۵۹	آموزش دیگران
۶۰	عبادت فاطمه ﷺ
۶۰	گردن‌بند بابرکت
۶۱	نقش فاطمه ﷺ در نبردهای صدر اسلام
۶۵	زهرا ﷺ و آخرین لحظات زندگانی پیامبر اکرم ﷺ
۶۶	سخنانی از فاطمه زهرا ﷺ
۸۳	پرتوی از زندگی و گفتار امیرالمؤمنین علی ﷺ
۹۱	نکته‌های برجسته از سیره امام علی ﷺ
۹۴	فرزندان آن حضرت
۹۵	سخنانی از علی بن ابی طالب ﷺ
۱۰۰	پرتوی از زندگی و گفتار امام حسن مجتبیٰ ﷺ
۱۱۱	روزگار امامت آن حضرت
۱۱۱	مواد صلح‌نامه
۱۷	سخنانی از امام حسن مجتبیٰ ﷺ
۱۳۳	پرتوی از زندگی و گفتار سالار شهیدان ﷺ
۱۳۶	هدف قیام
۱۳۸	نتایج قیام حسینی
۱۴۲	سخنانی از امام حسین ﷺ
۱۵۹	پرتوی از زندگی و گفتار امام زین‌العابدین ﷺ
۱۶۱	امام و حکومت
۱۶۳	دستگیری از درمندگان
۱۶۴	سخنانی از امام سجاده ﷺ

۱۷۹	پرتوی از زندگی و گفتار امام محمدباقر علیه السلام
۱۸۲	امام باقر علیه السلام و خلفای جور
۱۸۲	فضل و دانش امام باقر علیه السلام
۱۸۳	امام و مسابقه تیراندازی
۱۸۵	سخنانی از امام محمدباقر علیه السلام
۱۹۹	پرتوی از زندگی و گفتار امام جعفر صادق علیه السلام
۲۰۰	برنامه امام صادق علیه السلام
۲۰۳	امام صادق علیه السلام در نگاه دیگران
۲۰۴	توفیق فرهنگی در پرتو آشتی سیاسی
۲۰۷	سخنانی از امام جعفر صادق علیه السلام
۲۲۱	پرتوی از زندگی و گفتار امام موسی کاظم علیه السلام
۲۲۴	سخن چینی درباره امام علیه السلام
۲۲۵	مقام برجسته امام کاظم علیه السلام
۲۲۶	بعد از شهادت
۲۲۸	سخنانی از امام کاظم علیه السلام
۲۴۳	پرتوی از زندگی و گفتار امام رضا علیه السلام
۲۴۵	امام رضا علیه السلام به ایران
۲۴۵	مردمان و آثار امام علیه السلام
۲۴۸	عکس العمل امام رضا علیه السلام در برابر دعوت مأمون
۲۵۲	سفارشی امام رضا علیه السلام
۲۵۳	سخنانی از امام رضا علیه السلام
۲۶۹	پرتوی از زندگی و ده از امام جواد علیه السلام
۲۷۵	سخنانی از امام جواد علیه السلام
۲۹۱	پرتوی از زندگی و گفتار امام علی نقی علیه السلام
۲۹۳	قیام های علویان
۲۹۴	موضع امام هادی علیه السلام درباره غالیان
۲۹۸	سخنانی از امام هادی علیه السلام
۳۰۹	پرتوی از زندگی و گفتار امام حسن عسکری علیه السلام
۳۱۲	مسئله مهدی و غیبت آن حضرت
۳۱۲	قیام صاحب زنج و برخورد امام عسکری علیه السلام
۳۱۷	سخنانی از امام عسکری علیه السلام
۳۲۷	پرتوی از زندگی و گفتار امام مهدی علیه السلام
۳۳۰	نواب چهارگانه
۳۳۴	مهدی از دیدگاه علمای اهل سنت
۳۳۹	نجات بخش از دیدگاه عقل
۳۴۱	سخنانی از امام مهدی علیه السلام
۳۵۳	فهرست منابع و مآخذ و آثار مؤلف

پیش‌گفتار

شناخت پیامبر اکرم ﷺ و امامان معصومین علیهم‌السلام با توجه به نقش اساسی آنها در ارائه شیوه عملی دین در جامعه، یکی از ضروری‌ترین وظایف فرهنگی اسلام‌شناسان در هر عصر و نسل است؛ زیرا اسلام مبین و مجسم را در قول و فعل و تقریر آن بزرگواران باید جستجو و دریافت کرد. همان‌طور که قرآن کریم گویای آن است: ﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ﴾ [سوره بقره، آیه ۲۱]. سخن [پیامبر خدا برای شما سرمشق نیکویی است].

سیره به معنای سبک، روش و شیوه حرکت است. مورخان که به سبک‌های کتاب‌هایی با عنوان «سیره النبی» پرداخته‌اند، در واقع، خواسته‌اند شیوه و حرکت اصلاحی-اجتماعی آن حضرت را که برگرفته از وحی الهی است، نشان دهند و شیوه زیست و تلاش، به‌ویژه دعوت و تبلیغ او را به مردم معرفی کنند.

همان‌گونه که قرآن کریم، مردم را به اطاعت و پیروی از رسول خدا ﷺ ملزم کرده و فرمان‌برداری از او را واجب دانسته، آن حضرت نیز براساس روایات متواتره، اطاعت و پیروی مسلمان‌ها را از عترت و اهل بیتش لازم دانسته است. واضح است که تبعیت و پیروی حقیقی از ائمه هدی منوط و وابسته به مقدار شناخت از سیره و سخن آن بزرگواران است.

اصولاً قرآن و سنت نبوی - علوی دو منبع اصلی شناخت اسلام اند. کار سنت در قلمرو شناخت، تفسیر و تبیین قرآن است و به همین دلیل از آغاز ورود اهل امام مسلمانان بوده و هست.

پیامبر اسلام ﷺ نیز براین دو اصل اساسی تأکید فرموده‌اند. حدیث مشهور ثقلین^۱ که به تواتر از طریق شیعه و سنی نقل شده بیانگر این حقیقت است.

«من پس از من در میان شما دو چیز نفیس و ارزشمند را بر جای می‌نهم: قرآن و عترتم؛ یعنی اهل بیت، تا زمانی که به این دو دست آویزید، هرگز گمراه نخواهید شد و این دو را هم جدا نمی‌شوند تا روزی که در کنار حوض کوثر بر من وارد شوند»^۲.

بدیهی است که پیش از ماجرای سقنه و بن‌ام از آن، صاحبان منافع سیاسی، احادیث ساختگی بسیاری را به پیامبر اسلام ﷺ نسبت دادند و این وضع، حداقل تا اواخر خلافت عباسیان ادامه داشت. از این رو شخص پیامبر اسلام ﷺ و پیشوایان معصوم اسلام ﷺ از همان آغاز به مسلمانان هشدار می‌دادند، تا آنجا که پیامبر ﷺ فرمود: «هرکس سخنی بر من بنهد

۱. تشبیه «ثقلین» به معنی «هر چیز نفیس و با ارزش» است.

۲. برای دریافت مآخذ و منابع حدیث ثقلین رجوع کنید به: (عبدالحسین امینی، الغدير، جلد‌های ۱، ۲ و ۳).

جایگاهش در آتش است». سپس حضرت علی علیه السلام به تبیین و تفسیر علمی خبر و حدیث پرداختند و به مسلمانان به شدت هشدار دادند.^۱

اهمیت عقیدتی حدیث و نقش اساسی آن در فهم قرآن و اسلام از یک سو و هشدارهای شدید پیامبر صلی الله علیه و آله و ائمه معصومین علیهم السلام از دیگر سوسبب شد که شناخت حدیث درست از نادرست، از همان آغاز به صورت یک دانش بنی گسترده درآید. علم الحدیث و علم الرجال در حوزه علوم و فنون اسلامی، یک دانش تخصصی شناخته شده به حساب می آیند.

این جانب ضمن مطالعه و بررسی علوم قرآنی و حدیث متوجه شدم که برای شناخت پیامبر صلی الله علیه و آله و امامان معصوم علیهم السلام در سطح معلومات جوانان، نگارش کتابی رزندی و گزیده ای از کلام آنان از ضرورت های فرهنگی زمان ماست. از این رو بر آن شدم که ضمن گزارشی مفید و مختصر از تاریخ زندگانی آن بزرگواران، به ازادگی و گزینی از سخنانشان دست یازم، باشد که در پرتو آنوار سخنان پیشوایان برگزیده الهی، عقیده را اصلاح، اخلاق را مهذب و عمل را شایسته و هم سوبا سنت روش معصومین علیهم السلام گردانیم و با این سخنان سازنده، اندیشه و عمل خویش را تعدیل بخشیم.

امید است که این اثر مورد استفاده همگان، به ویژه امتان جمعه و جماعت، مراکز امور تربیتی در آموزش و پرورش، کلیه مراکز علمی، سیاسی ارتش و سپاه و همه مبلغان مکتب خاندان وحی و رسالت واقع شود.

پاییز ۱۳۹۷

محمد علی کوشا

۱. صبحی صالح، نهج البلاغه، خطبه ۲۱۰.